

Jamina na Biokovu

Ulaz u Jaminu | Foto: Goran Rnjak

Goran Rnjak

SO HPK Sv. Mihovil, Šibenik
Geonatura d.o.o. za stručne poslove zaštite prirode, Zagreb

Na sjeverozapadnim padinama Biokova, na području zvanom Nevistine stine, unutar granica Parka prirode Biokovo, nalazi se jama Jamina. Sam ulaz u jamu nalazi se na prijevoju, nedaleko od staze koja se iz Brela penje prema crkvi sv. Nikole.

Pregledom literature i razgovorom sa speleolozima koji poznaju ovo područje te usporedbom prikupljenih podataka zaključeno je da postoji mogućnost da je Jamina u stvari sinonim za jamu Bukovo, koju u svom radu spominje Girometta 1923. godine, a kasnije i Baučić 1959. Prvi pouzdani, zabilježeni podatak je iz 2003. godine, kada su članovi Hrvatskog biospeleološkog društva u sklopu projekta „Inventarizacija faune špilja i izvora, faune šišmiša te izrada biospeleološkog katastra PP Biokovo“ (Ozimec i sur. 2004) posjetili jamu. Nacrt su izradili Stipe Bušelić i Roman Ozimec, a na ulaz je postavljena pločica s oznakom 181-SOB. Na žalost, ni taj nacrt nije ugledao svjetlo dana i nije dostupan pa se pristupilo izradi novog, koji je izradio Goran Rnjak uz pomoć Dina Grozića.

Pored speleološkog, Jamina ima izniman biološki značaj, pa je tako zbog kolonije šišmiša vrste *Miniopterus schreibersii*, koji u jami borave u vrijeme migracija, svrstana na popis međunarodno važnih skloništa za šišmiše.

Ključne riječi: Jamina, jama, Biokovo, Dupci, šišmiši

Keywords: Jamina, pit, Biokovo, Dupci, bats

Na sjeverozapadnim padinama Biokova, na području zvanom Nevistine stine, unutar granica Parka prirode Biokovo, nalazi se

jama Jamina. Sam ulaz u jamu nalazi se na prijevoju, nedaleko od staze koja se iz Brela penje prema crkvi sv. Nikole. Pristup do jame je pak

najjednostavniji tako što se s ceste Dupci – Gornja Brela, na rubu borove šume, skrene na makadamski put u smjeru JI te vozi oko 2 km do mjesta

gdje planinarska staza presijeca put. Dalje se blago uspinje planinarskom stazom u smjeru Brela, ispod dalekovoda do prijevoja na kojem je potrebno skrenuti sa staze u smjeru SZ i hodati još oko 100 m do jame. Oko ulaza u jamu rastu borovi, a zahvaljujući položaju, s ulaza se pruža pogled na masiv Biokova, Gornja Brela i kanjon Cetine na istoku i sjeveru te more i Brač na jugu i zapadu.

Koordinate ulaza (HTRS96)

X 534456

Y 4805245

Z 505 m

Gornja Brela, Biokovo

Pregledom literature i razgovorom sa speleolozima koji poznaju ovo područje te usporedbom prikupljenih podataka zaključeno je da postoji mogućnost da je Jamina u stvari sinonim za jamu Bukovo koju u svom radu spominje Girometta 1923. godine. On pod rednim brojem 104. navodi: „Jama Bukovo (Brela) ima eliptičan otvor. Dužina 10 m, širina 4 m. Tip E. Dubina jami 50 m. Ljestve.“ Kasnije istu jamu u svom elaboratu *Podaci o pećinama na teritoriji N. R. Hrvatske / Tekst i slike/* iz 1959. navodi i Baučić. Na žalost ni on, kao ni

482-JAMA BUKOVO - (Mukveno) br. 262 - Z.I.M. 100: Omiš.
Položaji: (D. Brelo) d.: 16°54,7 g.: 47°23,0 - Nalazi se na području D. Brelo. Pravac protezanja: Okomit, jama - Ulaz: Dužina 10 m. Širina 4 m. - Prostorije: Jama, dubina 50 m. - Opaska: Potrebne su ljestve - "Glasnik geografskog društva", Beograd, Svezak 9, god. 1923 - prof. Girometta.

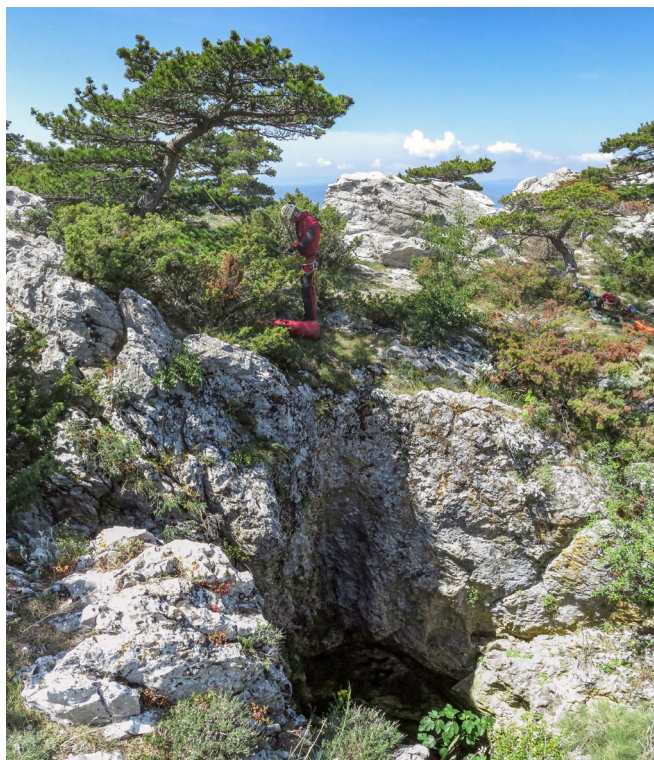
Izvadak iz elaborata „Podaci o pećinama na teritoriji N. R. Hrvatske“ (1959. godina)

Girometta ranije, ne daje nacrt ili skicu jame na temelju koje bi se mogla potvrditi teza kako je riječ o istom objektu. Baučić jamu Bukovo navodi i u elaboratu *Speleološki objekti na obalnom području FNRI* te tamo piše da se jama nalazi 13 km NW od Makarske, u blizini naselja Brela. Speleološka problematika ni tada nije riješena jer i dalje nema nacrt navedenog objekta.

Dakle, speleološka i biospeleološka istraživanja Jamine traju već duži niz godina. Prvi pouzdani, zabilježeni podatak je iz 2003. godine kada su članovi Hrvatskog biospeleološkog društva u sklopu projekta „Inventarizacija faune špilja i izvora, faune šišmiša te izrada biospeleološkog katastra PP Biokovo“ (Ozimec i sur. 2004) posjetili jamu. Nacrt su izradili Stipe Bušelić i Roman Ozimec, a na ulaz je postavljena pločica s oznakom 181-SOB. Na žalost,

ni taj nacrt nije ugledao svjetlo dana i nije dostupan pa se pristupilo izradi novog, koji je izradio Goran Rnjak uz pomoć Dina Grozića. Tijekom godina jama je posjećena mnogo puta od strane raznih istraživača. U sklopu tih istraživanja prikupljena je fauna i/ili praćena brojnost i stanje populacije šišmiša, kojima je ovaj lokalitet bio najznačajnije poznato prebivalište unutar granica Parka.

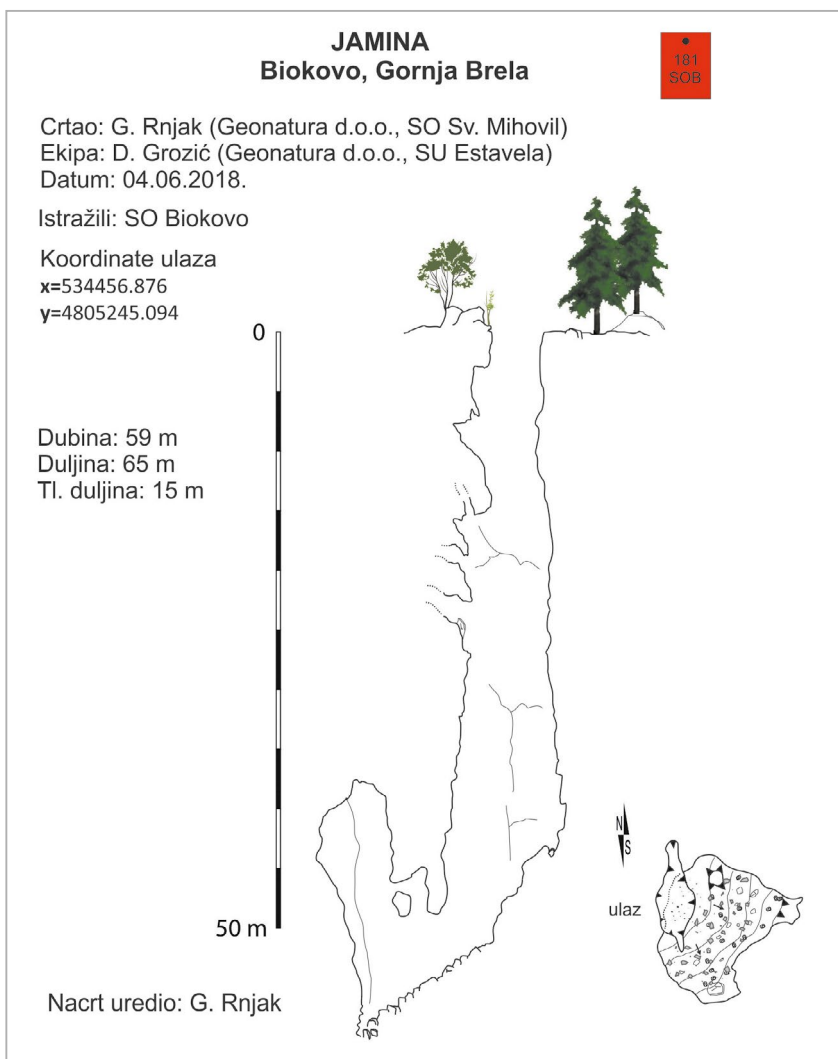
Ulaz u jamu ima nepravilno ovalan oblik dimenzija 4,5 x 7 m. U ulaznom dijelu stijena je razlomljena, a već na početku vertikale vidljivi su tragovi sigovine u bočnim pukotinama. Vertikala je duga 50 m i završava manjom, koso položenom dvoranom iz koje se paralelno s ulaznom vertikalom uzdiže još jedan dimnjak visok oko 20 m. Dno jame prekriveno je izmetom galica i golubova koji gnijezde u ulaznoj vertikali. Ispod izmeta je kršlje, a ispod dimnjaka,

Ulaz u Jaminu | Foto: Goran Rnjak

Jamina | Foto: Goran Rnjak

59 m, ukupna duljina je 65 m, a tlocrtna 15 m. Morfološki je jednostavnog karaktera, a mogućnosti za daljnje napredovanje su male.

Pored speleološkog, Jamina ima izniman biološki značaj, pa je tako zbog kolonije šišmiša vrste *Miniopterus schreibersii*, koji u jami borave u vrijeme migracija, svrstana na popis međunarodno važnih skloništa za šišmiše. Točno vrijeme i način korištenja te brojnost šišmiša koji koriste Jaminu još uvijek nije do kraja jasna, pa se istraživanja provode i dalje kako bi se dobila cjelovite slika.

Literatura

- Baučić, I. (1959): Podaci o pećinama na teritoriji N. R. Hrvatske /Tekst i slike/. Komanda V. Armisne oblasti, Zagreb
- Baučić, I. (?): Speleološki objekti na obalnom području FNRJ
- Girometta, U. (1923): Jame i pećine srednje Dalmacije. Glasnik Geografskog društva, sv. 9, Beograd
- Ozimec R., J. Bedek, S. Gottstein Matočec, B. Jalžić, I. Pavlinić (2004): Godišnji izvještaj projekta „Inventarizacija faune špilja i izvora i izrada biospeleološkog katastra Parka prirode Biokovo za 2003. godinu“. Hrvatsko biospeleološko društvo, Hrvatski prirodoslovni muzej, Zagreb.

u rubu dvorane je moguć zarušeni prolaz dalje. Kopanje i prolaz na tom mjestu je pokušao Predrag Rade, ali za sada nema značajnijih rezultata.

Jama ne obiluje sigastim tvorevina, jedino se mjestimično na zidovima vidi tanka kora nastala cijeđenjem vode. Trenutna dubina jame je

Jamina on Biokovo Mt

Cave Jamina is situated on northwestern slopes of Biokovo Mt, in the area called Nevisitine stine, inside the Nature Park Biokovo. The entrance is located on the saddle, not far from the trail rising from Brella towards the church of St Nikola.

By reviewing the literature and talking with cavers who know the area and by comparison of gathered data, there is a possibility that Jamina is actually a synonym for cave Bukovo, mentioned by Girometta in 1923, and later Baučić 1959. The first reliable record is from 2003 when the members of Croatian Biospeleological Society visited the cave, as a part of a project called „Inventarizacija faune špilja i izvora, faune šišmiša te izrada biospeleološkog katastra PP Biokovo“ (Ozimec i sur. 2004). The cave map was made by Stipe Bušelić and Roman Ozimec, and a plate with a mark 181 SOB was placed at the entrance. Unfortunately, the map was never published and is not available, so a new map was made by Goran Rnjak with the assistance of Dino Grozić.

Besides a speleological, Jamina also has a great biological importance, and is listed on the list of internationally important underground sites for bats, due to the colony of *Miniopterus schreibersii* bat which inhabits it during migrations.